

Atif Kujundžić

Akvareli Ćamila Osmanovića – sredokrača stvarnosti i sna

WATERCOLORS OF ĆAMIL
OSMANOVIĆ, MIDDLE-POINT
BETWEEN REALITY AND A DREAM

Akvarel je slikarska tehnika koja funkcionira jedino u okolnostima u kojima se njome bavi darovit i vješt umjetnik. To je jedina tehnika koja ne dopušta popravke, naknadne intervencije i duži rad na slici. To je mogućnost da se istodobno pokažu dar, mjera i vještina. Zato, akvarel je uvijek u istoj mjeri: dar, vještina i događaj. Naravno: događaj je ono što je umjetnik pokušao da predvidi, ali što mimo njegovoga dara i vještine – slikarskog umijeća, slici određuje mjeru u estetskom smislu. Postavlja granicu.

Dakle, ispred uspjelog akvarela, može se stati kao ispred života i začutati s poštovanjem.

Danas, kad umjetnost nastoji saopćiti sliku svijeta koji nestaje, sliku koja ne nudi ni tračak nade, akvareli Ćamila Osmanovića likuju kao postvarena sreća! Da! Svijet u kojem opstajemo, u kojem nevješto i s mukom funkcioniramo doista je lijep! Ljepota bi, opet, mogla biti dostatan razlog za sreću! Ali, ljepotu vidi sve manji broj ljudi. Zato, Osmanović umnožava ljepotu i, srazmjerno, povećava joj šansu.

Svakako, svaki vid hedonizma tek je odsustvo svijesti o stvarnosti pozicije. Ali, ako ne shvatamo da je život lijep, pouzdano mislimo da je smrt ljepša. Dobro, i ako

jeste i ako u tome možemo imati pravo toliko je izvjesna da nije potrebno nikakovo požurivanje. Osim svega, na kraju svih životnih iskušenja, smrt treba poželjeti, kao rješenje. A potom, pa smrti mogu biti veoma različite. I, smrtna mogućnost, koja bi nam se mogla dopasti, jeste: umrijeti odložen na slici. Otopljen u vodnoj boji. Razmazan na papiru. Isparen u vodi koja odlazi u eter. Koja odlazi u nebo kao more svih rijeka i mora bez obala... Ili: opstati neodvojiv od lazura na slici i tako trajati barem do potopa.

Vidimo, dakle, da Osmanovićeve slike opstaju kao čista i nesumnjiva radost života u radosti stvaranja. One su lišene raspada stvari i crnih slutnji, jer raspad nije čovjekov izum. Čovjek se i u slutnji ima pravo dati samo onome što je sam izumio. Ali, kako je tek izumljen – mali su mu izgledi da se izgubi u stvaranju.

Sve u svemu, čovjek je materijal sumnjive vrijednosti, slabog razuma, vinjavih moralnih principa, upitne vjere, beznadno odan neprovjerenim impulsima o svojoj veličini i suicidalno orijentiran. Smiješna pojava tužnog lika. A priroda, s toliko dostojanstva, nasuprot njemu, rađa se i umire da bi se rodila.

Gledajući slike Ćamila Osmanovića, pomišljamo kako čovjek ima razloga da uznastoji živjeti vječno, jer mu je i to dato kao realna mogućnost, nasuprot smrtnosti. Oni, koji ne razumiju, mogu da traju ili da odu brzo u suštinu i tišinu. Oni koji umiju, učinit će mnogo šta i za njih. Umjetnost je stvarna opcija darovitih, čija je vjera u svoje mogućnosti srazmjerna snazi njihovoga dara. Riječ je o djelatnom skladu.

Ćamil Osmanović se s posebnom pažnjom i ljubavlju cijeloga života bavi akvarelom. Istražujući mogućnosti akva-

rela u izazovu motiva bosanskog krajo-
lika, Osmanović se zaustavlja na rafinira-
nim tonskim vrijednostima i oblicima. On
dopušta da boja bježi mokrom površinom
papira, ali je na željenom mjestu zaustavlja
dodavanjem pigmenta ili suprotstavljajući
joj drugu boju.

Dinamika boje i dramatika oblika na
Osmanovićevim akvarelima jeste s mje-
rom ostvarena vizuelizacija unutrašnjeg
doživljaja prirode u njenim vječnim prom-
jenama. Slikar traga i u hitnji – refleksom
majstora zaustavlja odraz na željenom
nivou. Tako, otkrivajući sliku, slikar
zasreće svjedoka o dijelu sebe.

Na Osmanovićevim slikama nema
pežoratvinog po sliku i slikara. Nje-
gove slike su estetski ishod igre okol-
nostima i svojim slikarskim umijećem
i mogućnostima. Tek na portretima
uočavamo da je riječ o umjetniku i vrs-
nom zanatliji visokih zahtjeva prema
sebi, tehnici i ishodu. Opredjeljujući se
za tehniku akvarela, Osmanović je ispoljio
rijetku a dragocjenu spremnost da svojoj
ljubavi mnogo da, čak i ako mu ne bude
uzvrata.

Zato, na Osmanovićevim slikama nema
ničega što bi trebalo izostaviti, a nije
moguće ni smisliti šta bi im se moglo do-
dati. One nisu naslonjene ni na što, što
bi se protivilo estetskom. Lišene su onih
akcenata za kojima se tako rado i često
poseže: narativno, anegdotalno, senti-
mentalno, monumentalno, grubo, drsko,
one su naprosto prozirnost i proziran nivo
stvari koje se miješaju u razini sna i jave,
izmaglica i omaglica, svjetla i tame, one
su svjetlo zaustavljeno u ophodnji svije-
ta i promatrač je upravo poražen sviješću:
da je to što vidi na Osmanovićevom akva-
relu i čas prije i čas poslije izgledalo sas-
vim drugačije... a neupitno je u estetskom
smislu.

Ono što Ćamila Osmanovića između os-
taloga čini posebnim, jeste da je on od
one fele umjetnika koji ne misle da su na
svakoj slici postigli potpun uspjeh i da sve
što naslika može izložiti. Kad obavi pos-
ao, kad sjede ispred mape gotovih slika,
on još jedanputa kroz istu, neumoljivu
optiku propusti materijal i izvrši odabir.
On je strpljiv, uporan i dosljedan. Ne
žuri. Kao što uočava i raskriva škrta kolorit

pozno–jesenjeg, zimskog i rano-proljetnog bosanskog krajolika, tamo gdje drugi okreću glavu pred sivilom, Osmanović ne dopušta da ga oblije gustina ljetnog kolorita. On zna od čega je sazdan prostor i spektar boja. Okreće se i uklanja zagušenju koje buja u navali svjetla, vlage i toplote i razlaže ga na svoj slici. Tako dolazi do trena ljepote. Tako se izjednačava suština suptilne tehnike akvarela, umjetnikovog dara i estetskog ishoda. U tome je i čar umijeća i očaravajući uspjeh.

Kad je Ćamil Osmanović u pitanju, riječ je o umjetniku koji čuva i njeguje svoja osjećanja. On skromnost smatra vrli- nom u svakom pogledu. On je umjetnik koji čita, skicira, studira, razmišlja, analizira i koji se ne plaši utjecaja, jer nikad ne poseže za vulgarnim mogućnostima i fik- tivnim rješenjima. Uvijek, s istom mjerom uči, eksperimentira i primjenjuje do nivoa na kojem prepoznaje vlastiti znak. Prima i daje istom snagom dara i tako ostaje svoj.

Jezik, likovni govor Osmanovićevih akvarela, artikuliran je reduciranjem snage boje i slikarevom mjerom smirivan- ja svega što bi u miljeu slike moglo biti agresivno. Njegovi akvareli opstaju kao sam fluid stvari i njima odražena svjet- lost. Oni plijene mehkoćom sna o životu i krajoliku, ljepotom želje da život i stvari potraju na rastojanju između stvarnosti i snohvatice.

Spisak izloženih slika

- PRVI SNIJEG, akvarel, 56x56, 2001.
- OSTRVO, akvarel, 56,5x76, 2000.
- ŠVAJCARSKA, akvarel, 56,5x76, 2000.
- SARAJEVO, akvarel, 57x44, 1983.
- JESEN, akvarel, 48x62, 1987.
- JUTRO, akvarel, 35,5x19,5, 1981.
- VOĆNJAK, akvarel, 33,5x48,5, 1986.
- PEJZAŽ II, akvarel, 36x53,5, 1984.
- VOĆNJAK II, akvarel, 35x49, 1986.
- RIVER AVON, akvarel, 34x47, 1998.
- NOVEMBAR, eksp. tehnika, 32x46, 1985.
- ŠLJIVIK, akvarel, 25x30, 25x30, 1999.
- MOSOROVAC, akvarel, 20x48, 1999.
- VIS, akvarel, 20x48, 1999.
- BRIJEG, akvarel, 44x63, 1999.
- REMINISCENCIJA, eksp. tehnika, 54x74,5, 1999.
- VRBE, akvarel, 45x34, 1999.
- VAZA, akvarel, 45x34, 1980.
- OBALA SPREČE, akvarel, 33,5x22,5, 1990.
- BRIJESNICA, akvarel, 42x62, 1999.
- VRBE, akvarel, 22x29, 1999.
- LJETNA KIŠA, akvarel, 105x76, 1999.
- JEZERO MODRAC, eksp. tehnika, 99x69, 1999.
- ŠUMSKI POTOK, akvarel, 99x69, 1999.
- SPREČA, akvarel, 105x76, 1999.
- JUTRO, akvarel, 74x104, 1999.
- STARO SARAJEVO, ulje, platno, 86x64, 1980.
- PEJZAŽ SA STEČKOM, ulje, karton, 51x71, 2000.
- ŽUTOLJUBIČASTO, eksp. tehnika, 50x72, 1999.
- DŽEZVA, eksp. tehnika, 58x31, 2000.